

**POHJOIS_SAVON HYVINVOINTIALUEEN
PIENHANKINTAOHJE**

Kansallisen kynnysarvon alittavat hankinnat

Sisällys

1 SOVELTAMISALA	3
2 PIENHANKINNOISSA NOUDATETTAVAT PERIAATTEET.....	3
3 PIENHANKINNAN TOTEUTTAMINEN	4
Cloudia -pienhankintajärjestelmä.....	4
Hankinnan arvon laskeminen	4
Markkinakartoitus.....	4
Kilpailuttaminen.....	5
4 HANKINTAPÄÄTÖS	5
5 HANKINTASOPIMUS TAI -TILAUS	6
6 HANKINTA-ASIAKIRJOJEN JULKISUUS JA ARKISTOINTI	6
7 MUUTOKSENHAKU.....	6

1 PIENHANKINTAOHJEEN SOVELTAMISALA

Tätä ohjetta sovelletaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen arvoltaan vähäisissä hankinnoissa, eli pienhankinnoissa. Pienhankintojen raja Pohjois-Savon hyvinvointialueella on 10.000 euroa (hankinnan arvioitu arvonlisäveroton arvo). Pienhankinnat ulottuvat ylärajaltaan **kansallisen kynnyksarvoon asti**.

Pienhankintoihin ei lueta yksittäistä pienhankintarajan alittavaa laitehankintaa, josta on hyvinvointialueella voimassa oleva sopimus tai puitejärjestely. Esimerkiksi yksittäinen infuusioautomaatti jää alle pienhankintarajan, mutta niistä hyvinvointialueen laajuisesti tehty päätös ja sopimus ylittävät sen, jonka vuoksi hankintaa ei lueta pienhankinnaksi.

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016), jäljempänä hankintalaki, ei koske pienhankintoja. EU:n ja hallintolain mukaiset tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteet kuitenkin koskevat myös pienhankintoja ja velvoittavat lähtökohtaisesti kilpailuttamaan myös hankintalain ulkopuolelle jäävät hankinnat.

Kansalliset kynnyksarvot alittavat hankinnat ovat pienhankintoja. Kansalliset kynnyksarvot 1.1.2022 alkaen ovat:

- Tavarat ja palvelut 60 000 euroa
- Sosiaali- ja terveyspalvelut (Liite E kohdat 1-4) 400 000 euroa
- Muut erityiset palvelut (Liite E kohdat 5-15) 300 000 euroa
- Rakennusurakat 150 000 euroa
- Käyttöoikeussopimukset 500 000 euroa

2 PIENHANKINNOISSA NOUDATETTAVAT PERIAATTEET

Arvoltaan vähäisiä hankintoja lukuun ottamatta pienhankinnatkin tulee pääsääntöisesti kilpailuttaa ja markkinoilla olemassa oleva kilpailu tulee hyödyntää mahdollisuuksien mukaan. Pienhankinnat voidaan kilpailuttaa hankintalainsäädäntöä kevyemmällä ja joustavammalla menettelyllä.

Hankintamenettelyn tulee olla läpinäkyvää ja tarjoajia on kohdeltava yhdenvertaisesti. Käytetyn hankintamenettelyn eri vaiheet dokumentoidaan asianmukaisesti myös pienhankintoja tehtäessä. Hankinnat tulee toteuttaa mahdollisimman suunnitelmallisesti ja taloudellisesti sekä tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina.

Pienhankintoihin ei sovelleta hankintalakia, mutta niissä tulee noudattaa julkisten hankintojen peruseriaatteita; **tasapuolisuus, avoimuus, syrjimättömyys, suhteellisuus,**

Tasapuolisuus

Tasapuolisuuden periaate edellyttää, että tarjoajia kohdellaan tasapuolisesti jokaisessa hankintaprosessin vaiheessa

Avoimuus

Avoimuuden periaatteella tarkoitetaan hankintamenettelyn riittävää läpinäkyvyyttä sekä riittävän tiedon antamista tarjoajille. Avoimuusperiaate edellyttää, että tarjoajilla on samat tiedot saatavilla tarjouskilpailusta ja että vertailuperusteet on ilmoitettu etukäteen tarjouspyynnössä. Avoimuusperiaate edellyttää myös, että tarjouspyynnön tiedot ovat riittävän selkeitä ja täsmällisiä. Mikäli tarjouspyyntö on epäselvä, se usein johtaa keskenään vertailukelvottomiin tarjouksiin.

Syrjimättömyys

Syrjimättömyyden periaatteella on tarkoitus varmistaa, että tarjoajilla on tasapuoliset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin ja että tarjoajia kohdellaan yhdenvertaisesti.

Suhteellisuus

Suhteellisuusperiaate edellyttää, että hankinnan vaatimukset ovat oikeassa suhteessa hankinnan päämäärän kanssa. Vaatimukset eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tavoitteen täyttymisen saavuttamiseksi. Liian tiukoilla vaatimuksilla ei saa perusteettomasti sulkea tarjoajaa kilpailun ulkopuolelle.

3 PIENHANKINNAN TOTEUTTAMINEN

Cloudia -pienhankintajärjestelmä

Pohjois-Savon Hyvinvointialueella on käytössä Cloudia Pienhankinta – järjestelmä.

Pienhankinnat tulee kilpailuttaa pienhankintajärjestelmä Cloudiassa www.kilpailutus.cloudia.fi . Cloudia tukiportaali sisältää järjestelmän käyttöohjeet kaikkiin hankintamenettelyn osa-alueisiin.

Pienhankintapalvelu.fi (www.pienhankintapalvelu.fi) on portaali, johon tavarantoimittajat voivat rekisteröityä jättääkseen tarjouksensa.

Hankinnan arvon laskeminen

Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta, siis myös optiot ja kaikki muut mahdolliset maksettavat korvaukset on huomioitava laskettaessa hankinnan arvoa. Ellei hankinnan arvoa ole mahdollista määrittää tarkasti pyritään aina käytettävissä olevan tiedon perusteella arvioimaan suurin mahdollinen hankinnan kokonaisarvo ja käytetään sitä.

Toistaiseksi voimassa olevien hankintojen tarkastelujakso on neljä vuotta. Puitejärjestelyt saavat maksimissaan olla voimassa neljä vuotta.

Hankinnan arvoa laskettaessa käytetään aina arvonlisäverottomia hintoja.

Markkinakartoitus

Hyvä markkinatuntemus on keskeinen osa hyvän hankinnan tekemistä. Hinta- ja/tai tuotetiedustelun tekeminen on aina suositeltavaa, mikäli nämä eivät ole jo tiedossa.

Markkinakartoitusta voi tehdä monella tavalla; puhelimitse, sähköpostilla ja erilaisissa tapaamisissa. Myös muiden hankintayksiköiden kilpailutusten tietoja voidaan hyödyntää.

Alustavaa kilpailutusmateriaalia, kuten tarjouspyyntö, palvelunkuvaus tai sopimusluonnos voidaan lähettää potentiaalisille tarjoajille kommentoitavaksi. Tarkoituksena on silloin yleensä selvittää hankinnan sisällön vaatimusten selkeys ja ymmärrettävyys, jotta kilpailutuksessa saadaan vertailukelpoisia tarjouksia. Tarjoajilta on mahdollista saada ehdotuksia hankinnan kohteen määrittelystä ja tietoa kustannuksista.

Markkinakartoitus ja siihen liittyvä vuoropuhelu on erotettava selkeästi kilpailutuksesta ja se ajoitetaan selvästi ennen hankintailmoituksen tekemistä tai tarjouspyynnön julkaisua.

Markkinakartoitus ja -vuoropuhelu eivät saa johtaa kilpailun vääristymiseen eivätkä syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteiden vastaiseen menettelyyn.

Kilpailuttaminen

Arvoltaan vähäisissä hankinnoissa (alle 10.000 euroa) tilaajan tulee varmistaa että osto perustuu markkinatietoisuuteen olemassa olevasta tarjonnasta ja vallitsevasta hintatasosta.

Tarjouspyynnön sisältö

Pienhankinnat kilpailutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarjouspyyntö tulee laatia mahdollisimman selkeästi ja riittävän yksityiskohtaisesti, että tarjoajat voivat sen perusteella antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Tarjouspyynnössä tulee mainita tarjoajalle asetetut soveltuvuusvaatimukset, tuotteelle/palvelulle asetut vaatimukset sekä muut mahdolliset ehdot, tarjouksen valintaperuste ja vertailuperusteet sekä muut keskeiset hankinnan ehdot kuten toimitusaika ja takuehdot.

Tarjouspyynnössä ilmoitetaan myös tarvittaessa mahdollisuudesta esittää lisäkysymyksiä, mikäli hankinnan luonne sitä vaatii.

Tarjousajan kesto

Tarjouksen tekemiselle tulee varata kohtuullinen ja riittävä aika (esim. 1-2 viikkoa) ottaen huomioon hankinnan kohteen laatu ja laajuus.

Tarjouspyynnön lähettäminen

Kilpailutus tehdään julkaisemalla tarjouspyyntö avoimena Cludia Pienhankinta -järjestelmässä. Vaihtoehtoisesti tarjouspyyntö lähetetään järjestelmän kautta vähintään kolmelle mahdolliselle, tunnetulle tarjoajalle.

Tarjousten käsittely

Tarjoukset avataan ja ne tulee vertailla niillä kriteereillä, jotka tarjouspyynnössä on ilmoitettu. Vaatimusten asettamisessa huomioidaan suhteellisuuden periaate.

4 HANKINTAPÄÄTÖS

Yli 10.000 euron hankinnoista tulee tehdä hankintapäätös (viranhaltijapäätös) asianhallinta-järjestelmässä toimivaltaisen viranhaltijan toimesta.

Päätöksestä tulee ilmetä;

- kilpailutusmenettely; miten kilpailutus on tehty, ketkä ovat jättäneet tarjouksen
- täyttivätkö tarjoajat yrityksen soveltuvuudelle asetetut vaatimukset
- täyttivätkö tarjoukset tarjoukselle asetetut vaatimukset
- perusteet, miksi joku tarjoaja on suljettu pois
- valintaperuste ja tarjousten vertailu

- muutoksenhakuohjeet

Hankintapäätös muutoksenhakuohjeineen lähetetään tiedoksi kaikille tarjouksen jättäneille.

5 HANKINTASOPIMUS TAI -TILAUS

Hankinnasta tehdään vähintään kirjallinen tilaus. Hankintasopimuksen tekeminen on suositeltavaa tehdä myös pienhankinnoissa, varsinkin pitempiaikaisissa sopimuksissa sekä laajempia sopimusehtoja edellyttävissä sopimuksissa. Mikäli hankinnan kohde sisältää henkilötietojen käsittelyä tehdään sopimus aina.

Tilaajavastuulain edellyttämä selvitysvelvollisuus tulee huomioida sekä soveltuvuusvaatimusten edellyttämät todistukset ennen sopimuksen tai tilauksen tekemistä.

6 HANKINTA-ASIAKIRJOJEN JULKISUUS JA ARKISTOINTI

Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) säätelee Hankinta-asiakirjojen julkisuutta. Lain mukaan viranomaisen antama tarjouspyyntö liiteasiakirjoineen tulee julkiseksi, kun se on allekirjoitettu tai muulla tavalla varmennettu. Asianosaisella on oikeus saada tieto hankintapäätöksen tekemisen jälkeen muiden tarjoajien tarjouksista. Asianosaisella ei kuitenkaan ole oikeutta muiden tarjoajien salassapidettäviin tietoihin, kuten liike- tai ammattisalaisuuksiin.

Hankintapäätös tulee julkiseksi päätöksen allekirjoittamisella. Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen asiakirjat tulevat kaikille julkisiksi (ns. yleisöjulkisuus) salassa pidettäviä tietoja lukuun ottamatta.

Hankinta-asiakirjat liitteineen säilytetään Cloudia - järjestelmässä. Vain pääkäyttäjällä on oikeus poistaa asiakirjoja järjestelmästä ottaen huomioon määräykset tietojen säilyttämisestä. Arkistoinnissa otetaan huomioon mitä hyvinvointialueen arkistonmuodostuksesta ja hallinnasta määrätään niiden arkistointitavasta ja -ajasta.

7 MUUTOKSENHAKU

Kansallisen kynnysarvon alittaviin päätöksiin haetaan muutosta hankintaoikaisuvaatimuksella ja hyvinvointialuelain mukaisella oikaisuvaatimuksella. Päätöksiä ei voi saattaa markkinaoikeuden tutkittavaksi.